60644/3.

KONINKRIJK BELGIË

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

Koninklijk besluit tot vaststelling van de voorschriften inzake de deontologische code van de gerechtsdeskundigen aangesteld in toepassing van de Wet van 10 april 2014 tot wijziging van verschillende bepalingen met het oog op de oprichting van een nationaal register voor gerechtsdeskundigen en tot oprichting van een nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken.

FILIP, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
Onze Groet

Gelet op artikel 991quater van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd door de wet van 10 april 2014 tot wijziging van verschillende bepalingen met het oog op de oprichting van een nationaal register voor gerechtsdeskundigen en tot oprichting van een nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken.

Op voordracht van de minister van Justitie.

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

HOOFDSTUK 1. – Algemene bepalingen

Artikel 1.

De voorschriften van deze deontologische code zijn van toepassing op de deskundigen opgenomen in het nationaal register voor gerechtsdeskundigen opgericht in toepassing van de wet van 10 april 2014 en op de gerechtsdeskundigen aangesteld buiten het register conform artikel 991decies Gerechtelijk Wetboek tijdens hun opdracht. Zij zijn een aanvulling op de wettelijke verplichtingen van de deskundige zoals opgenomen in het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van strafvordering.

ROYAUME DE BELGIQUE

SERVICE PUBLIC FÉDÉRAL JUSTICE

Arrêté royal fixant les règles de déontologie des experts judiciaires désignés en application de la loi de 10 avril 2014 modifiant diverses dispositions en vue d'établir un registre national des experts judiciaires et établissant un registre national des traducteurs, interprètes et traducteurs-interprètes jurés .

CONSEIL D'ETAT
LEGISLATION
12 12 2016
WETGEVING

PHILIPPE, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Vu l'article 991quater du Code Judiciaire inséré par la loi du 10 avril 2014 modifiant diverses dispositions en vue d'établir un registre national des experts judiciaires et établissant un registre national des traducteurs, interprètes et traducteurs-interprètes jurés.

Sur la proposition du Ministre de la Justice

Nous avons arrêté et arrêtons :

CHAPITRE 1er. – Dispositions générales

Article 1er.

Les règles du présent code de déontologie s'appliquent aux experts inscrits au registre national des experts judiciaires établi en application de la loi du 10 avril 2014 et aux autres experts judiciaires désignés en dehors du registre en application de l' article 991decies du Code judiciaire pendant leur mission. Elles complètent les obligations légales de l'expert reprises dans le Code judiciaire et le Code d'instruction criminelle.

Artikel 2.

De bepalingen van deze code hebben een verklarend en geen beperkend karakter. Ze kunnen bij analogie worden toegepast. Er kan niet contractueel van worden afgeweken, zelfs niet indien dit binnen het kader van een gerechtelijke opdracht mogelijk is. Ze hebben tot doel de partijen in een gerechtelijke procedure te beschermen, de waardigheid en de integriteit van het beroep te bewaren en de kwaliteit van de door geregistreerde deskundigen gepresteerde diensten te waarborgen.

Artikel 3.

Het algemeen doel van de bepalingen van deze code is de verplichte gedragsregels voor geregistreerde deskundigen vast te stellen en de ethische verplichtingen vast te leggen die geregistreerde gerechtsdeskundigen vóór, tijdens en na hun opdracht moeten respecteren.

Hoofdstuk 2. – Aanvaarding en uitvoering van de opdracht

Artikel 4.

De deskundige zal de opdracht weigeren waarbij zijn onafhankelijkheid, objectiviteit of onpartijdigheid in vraag zou kunnen gesteld worden door één der betrokken partijen. Dit is meer bepaald het geval wanneer er bindingen bestaan met een van de partijen, met de rechter of de opdrachtgever op het ogenblik van de opdracht of in het verleden, welke ook de aard is: financieel, professioneel, familiaal of sociaal, of indien er elementen zijn die kunnen aanleiding geven tot wraking. De deskundige zal enkel opdrachten aanvaarden waarvoor hij de vereiste competenties en professionele ervaring bezit. Bovendien zal de deskundige de opdracht weigeren indien hij in functie van beroepsverplichtingen of andere opdrachten die hem reeds werden toevertrouwd niet over de nodige tijd beschikt om de opdracht binnen de toegestane termijn uit te voeren. Indien hij de opdracht aanvaardt, is hij ertoe gehouden deze in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk uit te oefenen. Bij de uitoefening dient hij de

Article 2.

Les dispositions du présent code ont un caractère explicatif et non limitatif. Elles peuvent être appliquées par analogie. Il ne peut y être dérogé contractuellement même lorsque c'est possible dans le cadre d'une mission judiciaire. Elles visent à protéger les parties à une procédure judiciaire, à préserver la dignité et l'intégrité de la profession et à garantir la qualité des services fournis par les experts enregistrés.

Article 3.

Les dispositions du présent code ont pour objectif général de fixer les règles de conduite obligatoires pour les experts enregistrés et d'établir les obligations éthiques que les experts judiciaires enregistrés doivent respecter avant, pendant et après leur mission.

Chapitre 2. - Acceptation et exécution de la mission

Article 4.

L'expert refusera la mission pour laquelle son indépendance, son objectivité ou son impartialité pourrait être remise en cause par une des parties concernées. C'est plus particulièrement le cas lorsqu'il existe des liens avec une des parties, le juge ou l'autorité mandante, au moment de la mission ou dans le passé, qu'ils soient de nature financière, professionnelle, familiale ou sociale, ou s'il existe des éléments pouvant donner lieu à une récusation. L'expert n'acceptera que les missions pour lesquelles il possède les compétences et l'expérience professionnelle requises. En outre, l'expert refusera la mission si ses occupations professionnelles ou d'autres missions qui lui ont déjà été confiées ne lui permettent pas de disposer du temps nécessaire pour la mener à bien dans le délai imparti. S'il accepte la mission, il est tenu de la remplir en honneur et conscience, avec exactitude et probité. Dans l'exercice de sa mission, il doit respecter les dispositions légales applicables à celle-ci.

wettelijke bepalingen die op zijn opdracht van toepassing zijn na te leven.

De deskundige stelt bij de aanvaarding van zijn opdracht de opdrachtgever en - in burgerlijke zaken - de partijen in kennis van feiten en omstandigheden die minstens een van de partijen kan doen twijfelen aan zijn onafhankelijkheid.

Indien de deskundige in de loop van zijn opdracht kennis krijgt van elementen die aanleiding kunnen geven tot wraking brengt hij de opdrachtgever en - in burgerlijke zaken - de partijen hiervan onverwijld op de hoogte.

Artikel 5.

De deskundige stelt zich bij de uitvoering van de opdracht steeds op als een onafhankelijk, onpartijdig, zorgvuldig en integer deskundige.

Inzonderheid zal de deskundige binnen het kader van de burgerlijke of strafrechtelijk procedureregels:
- de rechten en plichten van partijen respecteren,
- het geheim van het onderzoek en het vooronderzoek eerbiedigen;
- zijn taak volbrengen in volledige objectiviteit, onpartijdigheid en met volle kennis van zaken;
- alle partijen gelijk behandelen in zijn benadering en onderzoeksmethode;
- handelen volgens een heldere en nauwkeurige werkmethode conform de vereisten eigen aan zijn domein of de technische normen waaraan hij onderworpen is ;
- zijn opdracht vervullen binnen de door de opdrachtgever opgelegde of wettelijk bepaalde termijnen, rekening houdend met de complexiteit van de opdracht en de houding van de partijen;
- waken over het behoud van de sereniteit tijdens de procedure, onnodige incidenten voorkomen en anticiperen op vertragingspogingen en proceseconomische problemen.

De deskundige beperkt het inwinnen van informatie, het aantal en de kostprijs van zijn

Lors de l'acceptation de sa mission, l'expert informe l'autorité mandante et, en matière civile, les parties des faits et des circonstances qui peuvent inciter au moins une des parties à douter de son indépendance.

Si l'expert vient à prendre connaissance lors de sa mission d'éléments susceptibles de donner lieu à une récusation, il en informe sans délai l'autorité mandante et en matière civile les parties.

Article 5.

Lors de l'exécution de sa mission, l'expert se montre toujours indépendant, impartial, consciencieux et intègre.

L'expert devra notamment dans le cadre des règles de procédure civile ou pénale:

- respecter les droits et obligations des parties ;
- respecter le secret de l'instruction et de l'information;
- remplir sa tâche en toute objectivité et impartialité et en pleine connaissance de cause ;
- traiter de la même manière toutes les parties dans son approche et sa méthode d'enquête ;
- agir en suivant une méthode de travail claire et précise selon les exigences propres à son domaine ou les normes techniques auxquelles il est soumis ;
- accomplir sa mission dans les délais impartis par l'autorité mandante ou fixés par la loi, compte tenu de la complexité de la mission et de la conduite des parties ;
- veiller à préserver la sérénité durant la procédure, à éviter les incidents inutiles et à anticiper les manœuvres dilatoires et les problèmes d'économie de procédure.

L'expert limite la collecte d'informations, le nombre et le coût de ses investigations et son

onderzoeken, en het verslag tot hetgeen voor het volbrengen van de opdracht absoluut noodzakelijk is.

Hij stelt zijn verslag zo op dat het controleerbaar is en begrijpelijk voor zijn opdrachtgever en de partijen.

Artikel 6.

De deskundige moet zijn onafhankelijkheid bewaren en mag zich niet laten beïnvloeden in zijn werkzaamheden en zijn besluitvorming door enige druk, voorspraak of vermoeden van persoonlijke baat. Hij zal alle contacten met een van de partijen vermijden buiten de aanwezigheid van de andere partij of partijen. Hij neemt bij de uitoefening van zijn functie geen voordelen, giften of geschenken aan van partijen of van belanghebbende derden. De onafhankelijkheid, de objectiviteit en de evenwichtigheid van de deskundige primeren op de deontologische regels indien er collega's uit dezelfde beroepsgroep tussenkomen hetzij als partij hetzij als technisch raadgever.
Aldus zal de deskundige meer bepaald wanneer hij de partijen en hun technische raadslieden uitnodigt voor een technische vergadering erover waken met de wensen van de partijen slechts rekening te houden in zover dit redelijk is en verzoenbaar met de hem opgelegde termijnen. Hij zal hun aandacht vestigen op het feit dat vergaderingen in het kader van een deskundigenonderzoek vergelijkbaar zijn met gerechtelijke oproepingen.

Artikel 7.

De deskundige zal geen beroep doen op technische adviseurs of domeindeskundigen waarvan hij de technische kennis nodig heeft om zijn onderzoek te verrichten of tot besluiten te komen, dan na voorafgaande toelating door de opdrachtgever en in burgerlijke zaken overeenkomstig artikel 972, §2, alinea7,3° Ger. W. De technische adviseurs of domeindeskundigen handelen onder de verantwoordelijkheid van de deskundige. In burgerlijke zaken worden hun kosten en ereloon door de deskundige voldaan. In strafzaken worden hun kosten en erelonen betaald door de

rapport à ce qui est strictement nécessaire à l'accomplissement de la mission.

Il rédige son rapport de manière à ce qu'il puisse être vérifiable et compréhensible pour l'autorité mandante et les parties.

Article 6.

L'expert doit conserver son indépendance et ne peut se laisser influencer dans ses activités et sa prise de décision par la moindre pression, intervention ou présomption d'avantage individuel. Il évitera tout contact avec une des parties hors la présence de l'autre partie ou des autres parties. Dans l'exercice de sa fonction, il n'accepte aucun avantage, don ou cadeau de parties ou de tiers intéressés. L'indépendance, l'objectivité et l'équité de l'expert l'emportent sur les règles déontologiques si des collègues de la même catégorie professionnelle interviennent en tant que partie ou en tant que conseiller technique.
Ainsi, l'expert veillera, plus particulièrement lorsqu'il convoque les parties et leurs conseillers techniques à une réunion technique, à tenir compte des souhaits des parties uniquement dans la mesure où c'est raisonnable et compatible avec les délais qui lui sont impartis. Il attirera leur attention sur le fait que les réunions organisées dans le cadre d'une expertise sont comparables à des convocations judiciaires.

Article 7.

L'expert ne fera appel à des sapiteurs ou des experts du domaine dont les connaissances techniques lui sont nécessaires pour réaliser son expertise ou parvenir à des conclusions qu'après avoir obtenu l'autorisation préalable de l'autorité mandante, et en matière civile conformément à l'article 972, § 2, alinéa 7, 3°, du Code judiciaire. Les sapiteurs ou experts du domaine opèrent sous la responsabilité de l'expert. En matière civile, leurs frais et honoraires sont réglés par l'expert. En matière pénale, leurs frais et honoraires sont payés par l'expert sauf s'ils ont été désignés par le

deskundige, tenzij zij zelf door de magistraat worden aangesteld.
De deskundige zal zorgvuldig omgaan met het door hem verzameld onderzoeksmateriaal en hij houdt dit in zijn geheel of een representatief staal ervan ter beschikking voor tegenonderzoek. Indien dit onmogelijk is, vermeldt hij het in het verslag.

magistrat.

L'expert manipulera avec précaution le matériel de recherche qu'il aura collecté et en tiendra l'entièreté ou un échantillon représentatif à disposition pour une contre-expertise. Si cela s'avère impossible, il le mentionne dans le rapport.

Artikel 8.

Article 8.

Bij aanstelling in een burgerlijke procedure zal de deskundige bij de aanvang van zijn werkzaamheden de partijen op de hoogte stellen van de berekeningswijze van zijn kosten en erelonen. Hij zal zich houden aan de reglementaire tarieven voor zover van toepassing.

En cas de désignation dans une procédure civile, l'expert informera les parties du mode de calcul de ses frais et honoraires au début de ses travaux. Il s'en tiendra aux tarifs réglementaires pour autant qu'ils soient applicables.

In burgerlijke zaken zal de deskundige zijn provisies en eindafrekening opstellen volgens de wettelijke bepalingen ter zake en inzonderheid rekening houdend met de moeilijkheid en duur van het geleverde werk, de hoedanigheid van de deskundige en de waarde van het geschil. Hij vermeldt in detail zijn uurloon, de verplaatsingskosten, de verblijfkosten, de algemene kosten, de bedragen die aan derden zijn betaald en de verrekening van de vrijgegeven bedragen.

En matière civile, l'expert établira ses provisions et son décompte final selon les dispositions légales en la matière et en tenant compte en particulier de la difficulté et de la durée du travail fourni, de la qualité de l'expert et de la valeur du litige. Il indiquera en détail son tarif horaire, les frais de déplacement, les frais de séjour, les frais généraux, les montants payés à des tiers et l'imputation des montants libérés.

In burgerlijke zaken is het de deskundige verboden voorschotten rechtstreeks van partijen te ontvangen. De eindafrekening mag rechtstreeks betaald worden aan de deskundige na begroting door de rechter.

Il est interdit à l'expert de recevoir des avances directement des parties. Le décompte final peut être payé directement à l'expert après taxation par le juge.

Bij aanstelling in strafzaken zal hij zijn kosten en erelonen begroten volgens het daartoe bepaald wettelijk tarief en volgens de procedure voorgeschreven in de reglementering van de gerechtskosten in strafzaken.

En cas de désignation en matière pénale, il taxera ses frais et honoraires conformément au tarif légal établi à cet effet et à la procédure prescrite dans la réglementation relative aux frais de justice en matière répressive.

Hoofdstuk 3. –Gedrag buiten de opdracht en onverenigbaarheden

Chapitre 3. - Conduite en dehors de la mission et incompatibilités

Artikel 9.

Article 9.

Bij gebruik van zijn titel als gerechtsdeskundige zal hij steeds melding maken van zijn

Lorsqu'il utilisera son titre d'expert judiciaire, il mentionnera toujours son numéro

identificatienummer in het nationaal register hem toegekend overeenkomstig artikel 991sexies. De deskundige zal zijn titel van gerechtsdeskundige vermelden met de nodige discretie. Het is hem inzonderheid verboden deze titel te gebruiken voor het werven van cliënteel of het voeren van publiciteit.

d'identification inscrit au registre national attribué à base de l'article 991sexies. L'expert mentionnera son titre d'expert judiciaire avec la discrétion nécessaire. Il lui est notamment interdit de se servir de ce titre pour prospecter clientèle ou des fins de publicité.

Artikel 10.

Het is de deskundige in principe verboden op te treden als technisch adviseur van een van de partijen in een gerechtelijk deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken. Hij zal enkel buitengerechtelijke opdrachten aanvaarden indien het gaat om een eenzijdige aanstelling voorafgaand aan een gerechtelijk deskundigenonderzoek, bemiddeling, arbitrage of een tegensprekelijk deskundigenonderzoek in der minne. Indien de deskundige door een partij werd geconsulteerd voor de aanstelling van een gerechtsdeskundige mag hij deze opdracht als raadgever voortzetten. Maar hij kan uiteraard niet optreden als gerechtsdeskundige in deze zaak. In strafzaken kan uitzonderlijk een gerechtsdeskundige wel gelijktijdig optreden als technisch adviseur in de materies waar enkel een gerechtsdeskundige beschikbaar is.

Article 10.

En principe, il est interdit à l'expert d'intervenir en tant que conseiller technique d'une des parties dans une expertise judiciaire en matière civil Il n'acceptera de missions extrajudiciaires que s'il s'agit d'une désignation unilatérale préalable à une expertise judiciaire, une médiation, un arbitrage ou une expertise contradictoire à l'amiable. Si l'expert judiciaire a été consulté par une partie avant la désignation d'un expert judiciaire il peut continuer cette mission comme consultant pendant la procédure. Mais il ne peut évidemment pas intervenir comme expert judiciaire de ce dossier. En matière pénale, un expert judiciaire peut exceptionnellement intervenir comme conseiller technique dans les matières ou il n' y a que des experts judiciaires.

Artikel 11.

De deskundige zal ook buiten zijn gerechtelijke opdrachten er over waken geen handelingen te stellen die de waardigheid van zijn functie in gevaar brengen. Hij brengt onmiddellijk de minister van justitie in kennis van het feit dat hij in verdenking werd gesteld of werd veroordeeld in het kader van een strafrechtelijk onderzoek. De minister of de door hem gemachtigde ambtenaar kan de in de wet voorziene sancties opleggen volgens de daar voorgeschreven procedure

Article 11.

L'expert veillera également en dehors de ses missions judiciaires à ne pas accomplir d'actes compromettant la dignité de sa fonction. Il informe sans délai le ministre de la Justice du fait qu'il a été inculpé ou a été condamné dans le cadre d'une enquête pénale. Le ministre ou le fonctionnaire délégué par lui peut imposer les sanctions prévues dans la loi selon la procédure y prescrite.

Hoofdstuk 4. –Permanente vorming en verzekering.

Chapitre 4. - Formation continue et assurance

Artikel 12

De deskundige verbindt er zich toe permanente vorming te volgen zowel in zijn vakgebied als op

Article 12.

L'expert s'engage à suivre une formation continue tant dans son domaine que sur le plan

juridisch vlak. Hij brengt jaarlijks de FOD Justitie op de hoogte van de gevolgde opleidingen. Het attest van zijn beroepsinstituut waaruit blijkt dat hij de vereiste opleidingen heeft gevolgd, kan volstaan op voorwaarde dat deze opleidingen minstens deels betrekking hebben op het gerechtelijk deskundigenonderzoek en de materies waarvoor hij is opgenomen in het register

juridique. Il informe chaque année le SPF Justice des formations suivies. L'attestation de son institut professionnel certifiant qu'il a suivi les formations requises peut suffire à condition que ces formations portent au moins en partie sur l'expertise judiciaire et les matières pour lesquelles il est inscrit au registre.

Artikel 13

De deskundige dient zijn burgerlijke aansprakelijkheid te verzekeren. Indien hij zijn activiteit uitoefent in het kader van een vennootschap dient deze haar wettelijke verplichtingen op basis van het Wetboek van vennootschappen na te komen

Article 13.

L'expert doit faire assurer sa responsabilité civile. S'il exerce son activité dans le cadre d'une société, celle-ci doit respecter ses obligations légales sur la base du Code des sociétés.

Hoofdstuk 5 Behandeling van de verzamelde gegevens.

Chapitre 5. Traitement des données récoltées

Artikel 14.

Gezien het gevoelig karakter van de gegevens die hij behandelt, zal de deskundige de nodige organisatorische en technische maatregelen nemen om te verzekeren dat de behandeling van de gegevens een hoog veiligheidsniveau wordt bereikt om iedere kennisname door een niet geautoriseerde derde te verhinderen overeenkomstig de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Article 14.

Vu le caractère sensible des données qu'il traite, l'expert prendra les mesures organisationnelles et techniques nécessaires pour garantir que le traitement des données atteint un niveau de sécurité élevé pour empêcher toute prise de connaissance par un tiers non autorisé conformément à la loi relative à la protection de la vie privée.

De deskundige is gehouden door het beroepsgeheim Hij zal slechts overleg plegen met andere deskundigen in een college of domeindeskundigen in zover deze ook gebonden zijn door het beroepsgeheim. Bij contacten met andere derden zal hij erover waken enkel de persoonsgegevens mee te delen die absoluut noodzakelijk zijn voor dit overleg en hij laat hun een confidentialiteitsverklaring tekenen.

L'expert est tenu au secret professionnel. Il ne se concertera avec d'autres experts d'un collège ou des experts du domaine que dans la mesure où ils sont eux aussi tenus par le secret professionnel. Lors de contacts avec d'autres tiers, il veillera à ne communiquer que les données personnelles qui sont absolument nécessaires pour cette concertation et leur fait signer un accord de confidentialité.

Artikel 15.

Bij het opvragen van gegevens dient de deskundige diegene bij wie hij deze gegevens opvraagt op de hoogte te brengen van zijn

Article 15.

Lors de la collecte de données, l'expert doit informer la personne auprès de qui il collecte ces données de sa qualité d'expert judiciaire, de

hoedanigheid van gerechtsdeskundige zodat deze weet dat de ingewonnen gegevens worden overgemaakt aan de autoriteit die hem heeft aangesteld.

sorte que celle-ci sache que les données collectées seront transmises à l'autorité qui l'a désigné.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen.

Chapitre 6. Dispositions finales

Art. 16. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Art. 16. Le présent arrêté entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

Art. 17. De minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Art. 17. Le ministre de la Justice est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Gegeven te

Donné à

Van Koningswege :
De Minister van Justitie

Par le Roi :
Le Ministre de la Justice

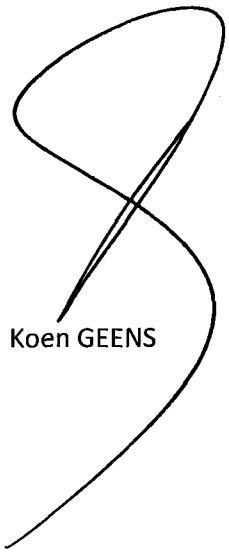

Koen GEENS

KONINKRIJK BELGIË

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE

Koninklijk besluit tot vaststelling van de voorschriften inzake de deontologische code van de gerechtsdeskundigen aangesteld in toepassing van de Wet van 10 april 2014 tot wijziging van verschillende bepalingen met het oog op de oprichting van een nationaal register voor gerechtsdeskundigen en tot oprichting van een nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken.

Verslag aan de Koning

De wet van 10 april 2014 voegt een aantal bepalingen toe aan het Gerechtelijk Wetboek tot oprichting van een Nationaal register voor deskundigen. Artikel 991quater, 7° bepaalt dat alvorens opgenomen te worden in het register de deskundigen ten aanzien van de minister van Justitie moeten verklaren in te stemmen met een deontologisch code. Het opstellen van deze is code is het prerogatief van de Koning. Dit Koninklijk besluit wil aan deze bepaling voldoen.

Vele deskundigen zijn tevens lid zijn van een beroepsvereniging of een instituut en zijn in die hoedanigheid reeds onderworpen aan een eigen deontologische code. Toch is een aparte code voor hun opdrachten als gerechtsdeskundige noodzakelijk. Zij vult de beroepsdeontologie verder aan en primeert hierop in geval van tegenstrijdigheden.

De code is een aanvulling op de wettelijke verplichtingen van de gerechtsdeskundigen inzonderheid de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Strafvordering en de door hen afgelegde eed. Het doel van de code is de bescherming van rechtzoekenden tegen mogelijke tekortkomingen van gerechtsdeskundigen in het kader van een gerechtelijke opdracht.

Deze code is een verdere explicitering van aantal algemene principes. Deze principes worden

ROYAUME DE BELGIQUE

SERVICE PUBLIC FÉDÉRAL JUSTICE

Arrêté royal fixant les règles de déontologie des experts judiciaires désignés en application de la loi de 10 avril 2014 modifiant diverses dispositions en vue d'établir un registre national des experts judiciaires et établissant un registre national des traducteurs, interprètes et traducteurs-interprètes jurés .

Rapport au Roi

La loi du 10 avril 2014 ajoute un certain nombre de dispositions au Code judiciaire en vue d'établir un registre national des experts. L'article 991quater, 7°, dispose qu'avant d'être inscrits au registre, les experts doivent déclarer devant le ministre de la Justice qu'ils adhèrent à un code de déontologie. La rédaction de ce code est une prérogative du Roi. Le présent arrêté royal entend répondre à cette disposition.

Bon nombre d'experts sont également membres d'une association professionnelle ou d'un institut et sont déjà soumis en cette qualité à un code de déontologie spécifique. Néanmoins, un code distinct s'avère nécessaire en ce qui concerne leurs missions en tant qu'experts judiciaires. Il complète la déontologie professionnelle et prime celle-ci en cas de contradictions.

Le code complète les obligations légales des experts judiciaires, plus particulièrement les dispositions du Code judiciaire et du Code d'instruction criminelle et le serment qu'ils ont prêté. Ce code a pour but de protéger les justiciables contre des manquements éventuels d'experts judiciaires dans le cadre d'une mission judiciaire.

Ce code explicite plus avant un certain nombre de principes généraux. Il apporte des précisions

nader verklaard maar de code is geen limitatieve opsomming. Omdat zij nooit volledig kan zijn en niet alle hypotheses kan voorzien moet ze eventueel naar analogie worden toegepast.

sur ces principes mais ne constitue pas une énumération limitative. Dès lors qu'il ne pourra jamais être complet ni ne pourra prévoir toutes les hypothèses, il doit éventuellement être appliqué par analogie.

Een belangrijk aspect van de deontologie van gerechtsdeskundigen wordt gevormd door de mogelijke onverenigbaarheden. Het is evident dat de deskundige een aanstelling moet weigeren, wanneer hij weet dat er een wrakingsgrond bestaat. Ook indien hij pas in de loop van zijn werkzaamheden vaststelt dat er een wrakingsgrond bestaat, moet hij dit melden naar het gelang het geval aan de opdrachtgever of aan de rechtbank en de partijen indien de procedure tegensprekelijk is. Een gerechtsdeskundige kan niet optreden – ook in strafzaken - wanneer hij eerder is tussengekomen in dezelfde zaak in een andere hoedanigheid of wanneer er financiële of familiale banden zijn. Een gerechtsdeskundige kan natuurlijk wel door dezelfde rechtbank in verschillende dossiers worden aangesteld.

Les éventuelles incompatibilités constituent un aspect important de la déontologie des experts judiciaires. Il va de soi qu'un expert doit refuser une désignation lorsqu'il sait qu'il existe une cause de récusation. Même s'il ne constate qu'au cours de ses travaux qu'il existe une cause de récusation, il doit le signaler selon le cas à l'autorité mandante ou, lorsque la procédure est contradictoire, au tribunal et aux parties. Un expert judiciaire ne peut intervenir – y compris en matière pénale – s'il est déjà intervenu dans le même dossier à un autre titre ou s'il existe des liens familiaux ou financiers. Par contre, il va de soi qu'un expert judiciaire peut être désigné par le même tribunal dans différents dossiers.

Meer voorkomend zijn echter de onverenigbaarheden die voortvloeien uit andere beroepsactiviteiten. Vooral maar zeker niet uitsluitend in de medische sector zijn er klachten over deskundigen die in verschillende hoedanigheden optreden en daardoor twijfels doen ontstaan omtrent hun onpartijdigheid. Daarom voorziet deze code in verschillende bepalingen.

Les incompatibilités découlant d'autres activités professionnelles sont néanmoins plus fréquentes. C'est principalement, mais pas exclusivement, dans le secteur médical qu'il y a des plaintes contre des experts qui interviennent en diverses qualités et qui suscitent dès lors des doutes quant à leur impartialité. C'est pourquoi le présent code prévoit différentes dispositions.

Wanneer de deskundige wordt aangesteld moet hij de opdrachtgever of de rechtbank evenals de partijen, de feiten en de omstandigheden laten kennen die twijfels kunnen doen rijzen over zijn onafhankelijkheid. Zo kan het feit dat hij zijn beroepsactiviteit al dan niet als deskundige uitoefent in dienstverband invloed hebben op zijn onafhankelijkheid. Dit geldt ook wanneer hij regelmatig buiten dienstverband optreedt in opdracht van instanties die actief zijn in de sector waarin zijn deskundigenonderzoek zich situeert.

Lorsque l'expert est désigné, il doit informer l'autorité mandante ou le tribunal et les parties des faits et des circonstances qui peuvent soulever des doutes quant à son indépendance. Ainsi, le fait qu'il exerce son activité professionnelle comme expert ou non dans le cadre d'un contrat de travail peut influencer son indépendance. Il en va de même lorsqu'il intervient régulièrement hors contrat de travail sur ordre d'instances actives dans le secteur dans lequel se situe son expertise.

Een tweede element van onverenigbaarheid betreft de aard van het optreden. Optreden als gerechtsdeskundige geeft aan de betrokkene

Un deuxième élément d'incompatibilité est lié à la nature de l'intervention. Intervenir comme expert judiciaire confère à l'intéressé une

een aparte kwalificatie. Het is een titel die niet mag misbruikt worden. Deze code wil echter verder gaan. Om alle misbruiken uit te sluiten is het aangewezen dat de deskundige niet optreedt als eenzijdig raadgever van één partij in het kader van een gerechtelijk onderzoek Dikwijls wordt aan deskundigen gevraagd tegenexpertises op te stellen omwille van hun bekendheid als gerechtskundige. Dit kan tot verwarring leiden. Daarom mag een deskundige niet optreden als raadsman van een partij in het kader van een gerechtelijke procedure tenzij hij reeds voor de aanvang van de procedure werd geconsulteerd. Dit belet niet dat hij buiten de gerechtelijke aanstellingen kan optreden. Hij kan een eenzijdig verslag opstellen wanneer nog geen procedure werd ingeleid. Hij kan aangesteld worden als arbiter of als bemiddelaar omdat hij ook bij die opdrachten neutraal is. Bovendien kan hij ook optreden in een minnelijke expertise voor zover deze tegensprekelijk is én hij optreedt op verzoek van alle partijen. Deze strikte onverenigbaarheid kan tot moeilijkheden leiden in strafzaken indien er slechts een beperkt aantal specialisten beschikbaar is. Hierbij dient rekening gehouden met de bijzondere situatie van het parket dat ook een gerechtelijke overheid is. Het deskundigenonderzoek in het kader van een vooronderzoek van het parket is een eenzijdig. Toch kan een deskundige opgenomen in het register wel optreden als technisch raadsman van het openbaar ministerie in een vooronderzoek. Hij kan in een gerechtelijk onderzoek of voor de strafrechter ten gronde niet optreden als raadsman van een van de partijen, tenzij hij vooraf werd geraadpleegd of er geen andere deskundigen beschikbaar zijn. De partijen hebben wel de mogelijkheid aan de onderzoeksrechter of de rechter ten gronde een bijkomend onderzoek of de heroverweging door een andere gerechtsdeskundige te vragen, die hun vertrouwen geniet.

De gerechtsdeskundigen werken in een verschillend kader naarmate ze worden aangesteld in een burgerlijk of een strafrechtelijk deskundigenonderzoek. Daarom worden voor een aantal bepalingen beide hypotheses apart behandeld. Aldus moet de gerechtsdeskundige de rechten en plichten van

qualification distincte. Il s'agit d'un titre ne pouvant faire l'objet d'abus. Le présent code entend toutefois aller plus loin. Pour exclure tout abus, il convient que l'expert n'intervienne pas comme conseil unilatéral d'une seule partie dans le cadre d'une instruction. Il est souvent demandé à des experts d'établir des contre-expertises en raison de leur notoriété en tant qu'expert judiciaire. Cela peut prêter à confusion. C'est la raison pour laquelle un expert ne peut pas intervenir comme conseil d'une partie dans le cadre d'une procédure judiciaire sauf s'il a été consulté avant le début de la procédure. Il n'empêche qu'il peut intervenir en dehors des désignations judiciaires. Il peut rédiger un rapport unilatéral si aucune procédure n'a encore été engagée. Il peut être désigné comme arbitre ou comme médiateur étant donné qu'il est neutre dans le cadre de ces missions également. En outre, il peut intervenir dans une expertise amiable dans la mesure où celle-ci est contradictoire et qu'il intervient à la demande de toutes les parties. Cette stricte incompatibilité peut causer des difficultés en matière pénale s'il n'y a qu'un nombre limité de spécialistes disponibles. Il faut tenir compte de la situation spécifique du parquet, étant aussi une autorité judiciaire. Dans le cadre de l'information, l'expertise requise par le ministère public est unilatérale L'information par le parquet est une expertise unilatérale. Néanmoins un expert inscrit au registre peut intervenir comme conseil technique du ministère public dans le cadre d'une information. Il ne peut pas intervenir comme conseil d'une des parties dans une instruction ou devant le juge répressif du fond, sauf s'il a été consulté avant ou si il n'y a pas d'autres experts disponibles. Les parties ont néanmoins la possibilité de demander au juge d'instruction ou au juge du fond une expertise supplémentaire ou le réexamen par un autre expert judiciaire qui a leur confiance.

Les experts judiciaires travaillent dans un cadre différent selon qu'ils sont désignés en procédure civile ou pénale. C'est pourquoi les deux hypothèses sont traitées distinctement pour un certain nombre de dispositions. Ainsi, l'expert judiciaire doit respecter les droits et devoirs des parties même s'il n'a aucun contact avec les

partijen eerbiedigen ook al heeft hij geen contact met de partijen in strafzaken als de procedure niet tegensprekelijk is. Ook de begroting en betaling van de kosten en het ereloon zijn in beide procedures totaal verschillend.

parties en matière pénale lorsque la procédure n'est pas contradictoire. La taxation et le paiement des frais et des honoraires sont eux aussi totalement différents dans les deux procédures.

De deskundige mag zijn titel niet gebruiken om publiciteit te voeren of cliënteel aan te trekken. Hij dient de titel discreet te gebruiken in briefhoofden, websites of andere identificatiedocumenten.

L'expert ne peut utiliser son titre à des fins de publicité ou pour s' attirer une clientèle. Il utilisera le titre avec discrétion dans les en-têtes de lettres, sur des sites internet ou dans d'autres documents d'identification.

Een deskundige kan slechts opgenomen worden in het register wanneer hij geen correctionele of criminele straf heeft opgelopen met uitzondering van verkeersovertredingen. Indien hij echter later in een strafrechtelijke procedure betrokken wordt als verdachte of in verdenking wordt gesteld, dient hij de minister en in casu de dienst van het Nationaal Register in kennis te stellen.

Un expert ne peut être inscrit au registre que s'il n'a pas encouru de peine correctionnelle ou criminelle, exception faite des infractions de roulage. Toutefois, s'il est impliqué ultérieurement dans une procédure pénale en tant que suspect ou s'il est inculpé, il est tenu d'en informer le ministre et, en l'occurrence, le service du registre national.

De Wet van 10 april 2014 voorzag geen permanente vorming. Nochtans is dit een absolute voorwaarde om actief te blijven als deskundige. Daarom wordt deze verplichting in de deontologische code opgelegd. De deskundigen die lid zijn van een instituut hebben deze verplichting reeds. Voor hen volstaat het aantal uren voorgeschreven door dit instituut op voorwaarde dat minstens een gedeelte van het programma betrekking heeft op het gerechtelijk deskundigenonderzoek en de materies waarvoor zij zijn opgenomen in het register. Zij kunnen hun permanente vorming bewijzen met het attest van hun instituut.

La loi du 10 avril 2014 ne prévoyait pas de formation continue. Il s'agit cependant d'une condition absolue pour demeurer actif en tant qu'expert. C'est pourquoi le code de déontologie prévoit cette obligation. Les experts qui sont membres d'un institut doivent déjà observer cette obligation. Pour eux, le nombre d'heures prescrit par cet institut suffit, à condition qu'une partie au moins du programme concerne l'expertise judiciaire et les matières pour lesquelles ils sont inscrits au registre. Ils peuvent justifier de leur formation continue par une attestation de leur institut.

Alhoewel de deskundige zich bij de behandeling van persoonsgegevens tijdens een gerechtelijke opdracht kan beroepen op de opheffing van het verbod voorzien in artikel 8, §2, a) en b) van de Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, is het toch aangewezen enkele verplichtingen te expliciteren in deze code.

Bien que l'expert puisse recourir, lors du traitement de données personnelles au cours d'une mission judiciaire, à la levée de l'interdiction prévue à l'article 8, § 2, a) et b), de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, il est malgré tout indiqué d'expliciter quelques obligations dans ce code.

In de tekst wordt omwille van de leesbaarheid gesproken over de deskundige zonder dat dit een verwijzing naar het geslacht van deze

Pour la lisibilité du texte on parle de l' expert judiciaire mais sans que ce terme réfère au sexe de cette personne.

persoon inhoudt.

Dit besluit kwam tot stand na overleg met vertegenwoordigers van de deskundigen, de vertalers-tolken en de gerechtelijke autoriteiten.

Ce arrêté a été élaboré après concertation avec des représentants d'experts, de traducteurs-interprètes et des autorités judiciaires

Gegeven te

Donné à

Van Koningswege :
De Minister van Justitie

Par le Roi :
Le Ministre de la Justice

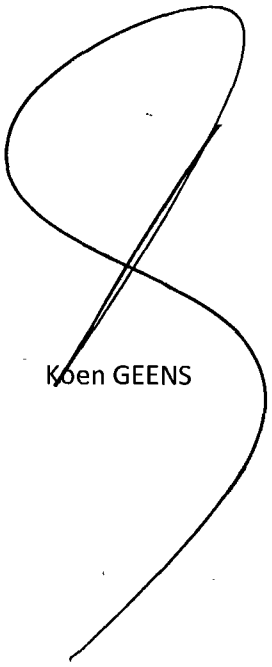

Koen GEENS